

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, proti postupu Okresného súdu Komárno v konaní sp. zn. 1T/171/2009 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v trestnom konaní s tým, že okresnému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietahov a bude mu priznané finančné zadostučinenie 27 000 eur.

II.

2. V priebehu rokov 2005 až 2006 boli sťažovateľovi vznesené obvinenia za skutky, ktorých sa mal dopustiť v rokoch 2000 až 2005. V novembri 2009 bola pre tieto skutky na sťažovateľa na okresnom súde podaná obžaloba. Nálezom ústavného súdu z 24. februára 2016 bolo vyslovené, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, okresnému súdu bolo prikázané konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľovi bolo priznané finančné zadostučinenie 2 000 eur.

3. Sťažovateľ sa sťažnosťou z decembra 2018 na Európskom súde pre ľudské práva domáhal porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s dĺžkou trestného konania. Namietal, že ústavný súd nepreskúmal celú dĺžku trestného konania, ale zaoberal sa len postupom okresného súdu. ESLP rozhodnutím z 19. septembra 2019 podľa čl. 39 dohovoru vyčiarkol jeho sťažnosť zo zoznamu

prípadoch, čo odôvodnil tým, že mu bol doručený zmier, v ktorom sa sťažovateľ zaviazal, že v súvislosti so skutočnosťami, pre ktoré podal sťažnosť, si ďalej nebude uplatňovať nároky proti Slovenskej republike a vláda mu za to zaplatí 3 300 eur ako konečné riešenie jeho veci.

4. Rozsudkom okresného súdu zo 17. októbra 2018 bol sťažovateľ uznaný vinným zo všetkých 26 skutkov zneužívania právomoci verejného činiteľa. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd uznesením z 30. apríla 2019 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil. Druhým rozsudkom okresného súdu z 2. septembra 2020 bol sťažovateľ uznaný vinným už len zo štyroch skutkov zneužívania právomoci verejného činiteľa. Na odvolanie prokurátora a sťažovateľa krajský súd uznesením z 11. marca 2021 druhý rozsudok okresného súdu zrušil. Stotožnil sa s oslobodením sťažovateľa z 22 skutkov s tým, že pri zostávajúcich štyroch skutkoch je potrebné zaoberať sa obhajobou sťažovateľa a vykonať ním navrhnuté dôkazy.

5. Nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 605/2021 z 10. februára 2022 bolo vyslovené, že postupom okresného súdu po náleze ústavného súdu z 24. februára 2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote s tým, že sťažovateľovi bolo priznané finančné zadostučinenie 3 000 eur.

6. Okresný súd o obžalobe sťažovateľa rozhodol tretím rozsudkom z 30. marca 2022 tak, že ho spod obžaloby oslobodil aj pri zvyšných štyroch skutkoch, keďže nie sú trestným činom. Na odvolania sťažovateľa a prokurátora bol tento rozsudok okresného súdu uznesením krajského súdu z 19. januára 2023 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu, aby znova rozhodol tak, že rozhodnutie riadne odôvodní.

III.

7. Podľa sťažovateľa okresný súd doterajšie rozhodnutia ESLP a ústavného súdu ignoruje, keď pre jeho pochybenie bolo znova zrušené jeho rozhodnutie ako dôsledok toho, že okresný súd sa neriadil skorším zrušujúcim uznesením krajského súdu a znova rozhodol tak, že v jeho rozhodnutiach sú nejasné a neúplné skutkové zistenia. Preto okresný súd podľa sťažovateľa neposkytuje záruky o nezáujatosti, keďže sa znova nevyporiadal s jeho obhajobou. Sťažovateľ následne parafrázuje judikatúru ESLP a ústavného súdu k otázke nestrannosti súdov a k prieťahom v súdnom konaní. Žiada, aby ústavný súd skúmal neodbornú a neefektívnu činnosť okresného súdu, ktorá bola už tretíkrát vyslovená rozhodnutím krajského súdu. Priznanie finančného zadostučinenia odôvodňuje tým, že jeho trestné stíhanie trvá už 18 rokov a za každý rok žiada zadostučinenie 1 500 eur.

IV.

8. Sťažovateľom uvedené ústavné práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, majú zásadne zhodný obsah. Sťažovateľ už viackrát namietal ich porušenie v konaní pred ústavným súdom, pričom napriek jeho námietkam bolo vždy zohľadnené zdĺhavé konanie pred okresným súdom a nebolo zohľadnené to, že trestné konanie sa proti sťažovateľovi vedie už od roku 2005 a konanie na okresnom súde začalo až v roku 2009. Túto skutočnosť sťažovateľ namietal sťažnosťou na ESLP, čo viedlo k tomu, že mu vláda zaplatila ako náhradu 3 300 eur, ktorá je konečným riešením porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezohľadnením celkovej dĺžky trestného konania. Týmto postupom ESLP, vlády a sťažovateľa

došlo k náprave podľa sťažovateľa nesprávnych rozhodnutí ústavného súdu, ktoré nezohľadnili celkovú dĺžku jeho trestného konania a ktorými malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu, ktorým namieta celkovú dĺžku konania vrátane postupu orgánov činných v trestnom konaní v čase pred podaním obžaloby, zjavne neopodstatnená a z tohto dôvodu bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

9. Vo vzťahu k postupu okresného súdu bolo už ústavným súdom rozhodnuté nálezom č. k. II. ÚS 807/2015-42 z 24. februára 2016 a č. k. III. ÚS 605/2021-25 z 10. februára 2022, a preto sa v tomto rozsahu priesťahov v postupe okresného súdu do 10. februára 2022 ústavná sťažnosť týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol. Ústavná sťažnosť je v tejto časti podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

10. Otázkou je, či postupom okresného súdu po 10. februári 2022 došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa, a to na strane jednej na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na strane druhej na súdnu ochranu nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a prerokovanie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Postup okresného súdu po poslednom náleze ústavného súdu sa obmedzil v zásade len na rozhodnutie rozsudkom z 30. marca 2022, ktorým bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby aj pri zvyšných štyroch skutkoch, keď okresný súd dospel k záveru, že tieto skutky nie sú trestným činom. Hoci na odvolanie sťažovateľa a prokurátora bol tento rozsudok okresného súdu uznesením krajského súdu z 19. januára 2023 zrušený, nemožno dospieť k záveru, že by týmto postupom došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Okresný súd bezprostredne po poslednom náleze ústavného súdu vo veci rozhodol. Hoci bol tento rozsudok uznesením krajského súdu zrušený, takéto tretie zrušenie rozsudku okresného súdu v pomerne komplikovanej veci sťažovateľa, ktorá je určená tým, že bol obžalovaný z množstva skutkov, nie je spôsobilá viesť k záveru o opätovnom porušení ústavných práv sťažovateľa. To platí osobitne preto, že už dvoma nálezmi ústavného súdu, pričom posledným, v čase niečo viac ako rok pred podaním ústavnej sťažnosti, bolo vyslovené porušenie týchto ústavných práv sťažovateľa.

12. Nemožno dospieť k záveru, že by okresný súd svojím postupom ignoroval príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných priesťahov. Bezprostredne po náleze ústavného súdu vo veci rozhodol. Z pohľadu ústavného subjektívna predstava krajského súdu o tom, že toto rozhodnutie nebolo riadne odôvodnené, nie je spôsobilá viesť k záveru, že by postupom okresného súdu došlo k opätovnému porušeniu ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Preto je námietka porušenia týchto ústavných práv zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

13. S rozhodnutím krajského súdu a jeho predstavou o nedostatočnom odôvodnení rozsudku okresného súdu súvisí aj námietka sťažovateľa, ktorý z tretieho zrušenia rozsudku okresného súdu dospieva k záveru o absencii jeho nestrannosti ako dôsledku jeho neodborného prístupu. Rozdielne

predstavy okresných a krajských súdov či už o dostatočnom odôvodnení rozhodnutí alebo ich správnosti sú samozrejmom súčasťou fungovania justičného systému. Inštančná nadradenosť odvolacích súdov sa však nemusí prejavovať len v zrušovaní rozhodnutí súdov prvej inštancie. V zásade odvolacím súdom či už v civilnom alebo v trestnom procese nič nebráni v tom, aby vo veci meritórne rozhodli. Hoci limity takéhoto postupu v trestnom procese sú užšie, podľa § 325 Trestného poriadku ak rozhodne odvolací súd tak, že sa vec vracia na nové rozhodnutie súdu prvého stupňa, môže odvolací súd z dôležitého dôvodu nariadiť, aby bola vec rozhodnutá v inom zložení senátu alebo iným súdom toho istého stupňa v jeho obvode. Okrem toho sťažovateľovi nič nebránilo v tom, aby prípadnú nestrannosť okresného súdu namietal či už vznesením námietky zaujatosti podľa § 32 Trestného poriadku. Rovnako nestrannosť okresného súdu môže namietat' v budúcich opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu okresného súdu. Preto je námietka porušenia ústavných práv na rozhodnutie nestranným súdom pre nevyčerpanie právnych prostriedkov nápravy podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, čo zakladá jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu